

Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnázium
4355. Nagyecsed, Rákóczi u. 12.

Diabéteszes tanuló speciális ellátásrendje

Nagyecsed, 2023. 09. 01.

Tartalomjegyzék

1. Jogszabályi háttér	3
2. A feladat ellátása a Nagyecsed Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnáziumban.....	3
3. A szülői kérelem benyújtása.....	3
4. A cukorbetegség fogalma, típusai.....	3
5. A mindennapok szervezése.....	4
6. Alacsony vércukorszint (hipoglikémia), teendők.....	5
7. Magas vércukorszint (hipoerglikémia), teendők.....	6
8. Feladatkörök.....	7
9. Záradék.....	8
10. Mellékletek.....	8

1. Jogszályi háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek és tanulók esetében az óvoda, valamint az iskola 1–8. évfolyamán az érintett intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról. A vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról. (1. sz. melléklet)

2. A feladat ellátása a Nagyecsed Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnáziumban

Ezen feladatok ellátását a jogszabályban meghatározott intézményi kör az iskolaorvos és védőnő, vagy a megfelelő szakmai továbbképzést elvégző, pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy révén biztosíthatja, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja. A feladat ellátásáért ún. diabétesz ellátási pótlék jár, amely a kinevezési okiratban kerül feltüntetésre.

3. A szülői kérelem benyújtása

A szülő, más törvényes képviselő az Nkt. 62.§ (1a) bekezdés szerinti kérelmét az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be. (2. sz. melléklet)

4. A cukorbetegség fogalma, típusai

A cukorbetegség, vagy más néven a diabétesz a cukoranyagcsere zavara, tünete az emelkedett vércukorszint. Pontosabb meghatározás szerint olyan komplex anyagcserezavar, melynek középpontjában a szénhidrát-anyagcsere eltérései vannak, de a kórfolyamat érinti a zsír- és fehérje-anyagcserét is.

Több típusú diabétesz van. Gyerekekre döntően az 1-es típusú cukorbetegség jellemző. Az 1-es típusú diabétesz autoimmun betegség: ebben az esetben a hasnyálmirigy nem termel inzulint, így külsőleg kell bevinni a szervezetbe.

2-es típusú diabétesz: a szervezet termel ugyan inzulint, de vagy nem eleget, vagy az nem tud megfelelően hasznosulni. Kialakulásában erős genetikai tényezők mellett szerepet játszik a túlsúly és a mozgásszegény életmód.

5. A mindennapok szervezése

Gyermekkori diabétesz tünetei:

- erős szomjúságérzet
- gyakori vizeletürítés
- nehéz sebgyógyulás
- ólmos fáradtság, bágyadság
- rossz közérzet
- fogyás, ennek ellenére nagy étvágy
- állandó éhségérzet
- acetonos lehelet

Gondoskodni kell arról, hogy a gyerek iskolájában mindenki ismerje azokat a feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermek biztonságban legyen. A pedagógus kötelessége, hogy a cukorbeteg gyermeket akár tanórán is:

- kiengedje a mosdóba,
- biztosítsa, hogy folyadékhoz jusson,
- megengedje, hogy megmérhesse a vércukrát,
- engedje, hogy beadhassa magának az inzulint,
- engedje, hogy étkezzen, akár tanórán is,
- engedje, hogy a diabétesz kezeléséhez szükséges elektronikus eszközöket magánál tarthassa, használhassa

A diabéteszrel élő tanuló ellátása érdekében fontos:

- a) az inzulin napi adagolásának megismerése
- b) azt tudni, hogyan lehet megelőzni és felismerni a vészhelyzeteket, s mi a teendő ezekben a helyzetekben
- c) a folyamatos cukorszint figyelő szenzorral / inzulinadagoló pumpával rendelkező tanuló esetén az eszközök értesítéseinek figyelemmel kísérése
- d) hányás esetén a szülőket azonnal értesíteni kell, második hányás esetén a gyereket kórházba kell vinni. (Ha a szülők nem elérhetők, a gyereket mentővel kell kórházba vinni!)
- e) ha belázasodik, akkor a szülőket értesíteni kell, akik kötelesek a gyerekért jönni!

A gyermekért a szülő a felelős, alapvetően neki kell a vércukorszintméréséről, az inzulin beadásáról, az eszközök működőképességéről és a gyermek megfelelő állapotának fenntartásáról gondoskodnia. A pedagógus egészségügyi végzettség nélkül nem kötelezhető vérhez bármilyen formában köthető

tevékenységre, de vállalhatja ezeket a gyermek számára az életfenntartáshoz szükséges teendőket. Ezek elvégzésére a jogosultságot csakis a szülő adhatja meg, az ő hozzájárulása mellett vállalhatja a pedagógus vagy az intézményi dolgozó. A jogosultság addig tart, amíg a szülő fenntartja azt.

A pedagógusnak csupán a diabetológus által javasolt napirendet (étkezések időpontját, szénhidrátmennyiség, inzulin bevitel) kell fejben tartani, felügyelni, amennyiben a gyermek ezt önállóan nem tudja ellenőrizni. Esetleges módosító tényezőkre (testmozgás, kimaradt/közbeiktatott étkezés), illetve a gyermek aktivitásának, viselkedésének megváltozására figyelni, amennyibe szükséges, szülővel egyeztetni.

A diabéteszes gyermek ellátása terén elsősorban a szülő határozza meg a feladatokat a pedagógus számára. Közösben tervezik meg a napi rutint, hogy milyen felelősségi köröket és feladatokat vállaljon fel a pedagógus.

A pedagógusok probléma esetén:

- a) kérhetik az iskolatitkárságon dolgozók segítségét (szülők, mentők értesítése)
- b) kérhetik a diabétesz ellátással megbízott iskolai dolgozó segítségét, konkrét beavatkozó tevékenységét
- c) kötelesek haladéktalanul az esetet az iskolavezetés felé jelezni

Életkori helyzetet figyelembe véve – elsősorban az alsós korosztály – a diabétesz ellátást végző munkatárs (résztt vett az OH által meghirdetett szakmai képzésén) kíséri figyelemmel a nap folyamán az ellátást igénylő tanulót, illetve ő végzi a szükséges méréseket, beavatkozásokat.

6. Alacsony vércukorszint (hipoglikémia), teendők

Normális vércukorszint tartomány: 3,9-10 mmol/l

A 3,9 mmol/l alatti inzulinérték vésszesen alacsony (LO) (hypoglikémia, „hipó”)

Tünetei:

- mintha részeg lenne,
- hirtelen fáradtság,
- koncentráció-zavar,
- gyengeség,
- bizonytalanság,
- sápadtság,
- remegés,

- verejtékezés
- esetleg tünetmentes is lehet!

Teendők alacsony vércukorszint esetén:

- a) az alacsony vércukorszint magától nem javul, így azonnal kezelni kell.
- b) a gyermeket ebben a helyzetben tilos magára hagyni!
- c) azonnal a szülővel egyeztetett mennyiségű, gyorsan felszívódó szénhidrátot kell adni (1-2 dl gyümölcslé, pár szem szőlőcukor, néhány db keksz),
- d) ha erre nincs lehetőség, mert a gyerek eszméletét veszítette, Glucagon beadása szükséges.

7. Magas vércukorszint (hipoerglikémia), teendők

Normális vércukorszint tartomány: 3,9-10 mmol/l

A 10 mmol/l feletti inzulinérték magas (hyperglükémia)

Tünetei:

- megnövekvő szomjúságérzet,
- gyakori vizeletürítés,
- fáradtság,
- rossz közérzet,
- viszkető bőr.

Teendők magas vércukorszint esetén:

- a) konzultálni a szülővel a beavatkozás szükségességéről,
- b) cukormentes folyadékfogyasztás, esetleg testmozgás javasolt,
- c) magas vércukorszint esetén a vér ketonszintjét is ellenőrizni kell,
- d) ha a vércukorszint és a ketonszint is magas, azonnali kórházi ellátás szükséges! Ketoacidózis leggyakoribb tünetei: hányinger, hányás. *Tehát ha egy 1-es típusú cukorbeteg hány, és nem tud folyadékot fogyasztani, azonnal kórházba kell kerülnie!***
- e) 15 mmol/l feletti inzulinérték nagyon magas (HI) – Azonnal egyeztetni a szülővel a korrekcióról! Inzulin hasfalba, combba, felkar külső felszínébe adható be.

8. Feladatkörök

a) Szülő/gyám/törvényes képviselő

- nyilatkozik, hogy ismeri az alacsony és magas vércukorszint tüneteit, és kezelési módját (3. sz. melléklet)
- gondoskodik az eszközökről, és az inzulinról, amelyek szükségesek a diabétesszel élő tanuló ellátásához
- megadja a vészhelyzeti elérhetőségeket, amelyeket váratlan helyzetekben használni lehet
- megadja a tanuló étkezési rendjét
- jelzi az iskolának, ha változik a gyermek állapota vagy az orvos által előírt ellátási terv
- az iskola jelzése alapján azonnal köteles a gyermekéhez menni (iskola, kórház, stb.)
- tájékoztatja a gyermek osztályfőnökét és a FELADAT ELLÁTÁSÁÉRT FELELŐS SZEMÉLYT – akivel folyamatos kapcsolatban van - a gyermek kezelési módjáról
- folyamatosan önállóságra neveli gyermekét a diabétesz ellátás tekintetében a pedagógusok és az ellátásért felelős személy segítségével
- önellátásra még nem képes gyermek esetén vagy bejön a cukormérést és inzulin beadást elvégezni, vagy engedélyt ad a feladat ellátásáért felelős személynek

b) Tanuló

- nyilatkozik, hogy ismeri az alacsony és magas vércukorszint tüneteit (4. sz. melléklet)
- szól a segítőnek, vagy pedagógusoknak, vagy a dolgozóknak, ha leesik, vagy felmegy a vércukra
- szól, ha rosszul érzi magát
- magával hozza az iskolába a cukorbeteg felszerelését,
- van nála gyorsan felszívódó szénhidrát – arra az esetre – ha hirtelen leesne a vércukor szintje,
- amennyiben képes rá, önállóan elvégzi a vércukormérést, illetve az inzulin beadást
- ha nem képes önállóan e fenti tevékenységeket elvégezni, akkor erre, a feladat ellátásért felelős személy jogosult

c) Iskolai dolgozók

- felismerik az alacsony/magas vércukorszint tüneteit
- tanév elején egyeztetik a szülővel/gondviselővel a cukorbetegség ellátási tervét
- egyeztetnek a szülővel/gondviselővel a gyermek napirendjéről
- segítik a diabétesszel élő tanulót az iskolában
- lehetővé teszik a tanuló számára, hogy betartsa a napirendjét, az étkezéseket, a vércukormérést, az inzulin beadását

Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnázium

4355. Nagyecsed, Rákóczi u. 12.

- megteszik a kialakult helyzetnek megfelelő intézkedéseket,
- lehetővé teszik az otthonról hozott ebéd tárolását, melegítését

d) Feladat ellátásáért felelős személy

- felismeri az alacsony/magas vércukorszint tüneteit, és ismeri a kezelését
- elvégzi a vércukorszint szükség szerinti mérését
- szükség esetén az orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként – amennyiben szükséges – beadja az előírt mennyiségű inzulint a tanulónak
- igazgatói utasításra, gyermek kíséresi feladatot lát el
- az iskola dolgozói részére a cukorbetegséggel kapcsolatos ismertetőt tart
- munkájáról a tanév végén rövid írásbeli beszámolót készít

9. Záradék

Ezen dokumentum az iskola honlapján (www.ebirag.hu) közzé lett téve. Az iskola dolgozói számára a nevelői szoba faliújságján került kifüggesztésre.

Az eljárásrendből egy példányt a diabéteszsel érintett gyermek törvényes képviselőjének át kell adni.

10. Mellékletek

1. sz. melléklet
Jogszabályi összefoglaló
2. sz. melléklet
Szülői kérelem
3. sz. melléklet
Szülői nyilatkozat
4. sz. melléklet
Tanulói nyilatkozat

Nagyecsed, 2023. 09. 01.

Az eljárásrendet érvényesíti és kiadja:

Fodorné Nyiregyházi Edit

igazgató

Jogsabályi összefoglaló

I.

A nemzetközi köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
(2021. szeptember 1-től hatályos módosítása)

„62.§ (1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

- *a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,*
- *b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.*

(1c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását

- *a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy*
- *b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.*

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.”

II.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek és családjaik életkörülményeinek további javításáról szóló 1144/2021. (III.29.) Korm. határozat alapján az Oktatási Hivatal biztosítja a szakmai továbbképzési lehetőséget a pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személyek számára, amelynek elvégzését követően az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek óvodákban, iskolákban történő támogatása biztosítható.

Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnázium

4355. Nagyecsed, Rákóczi u. 12.

2. sz. melléklet

Szülői kérelem

Az Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnázium
igazgatója részére

Nagyecsed

Rákóczi u. 12.

4355.

Tárgy: Kérelem az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek ellátására

Alulírott (név),

..... (lakcím) alatti lakos, mint a (név),

..... osztályos tanuló szülője/törvényes képviselője/gyámja (a megfelelő rész aláhúzendó)

kérem, hogy az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekemnek az Ecsedi Báthori István Református
Általános Iskola és Gimnáziumban, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 62. § (1a)
bekezdésében biztosított eljárásnak megfelelően 202.....-tól a kérelemhez
csatolt, nevű egészségügyi intézmény
által kiadott szakvélemény/orvosi igazolás alapján, az 1-es típusú diabétesznek megfelelő ellátásról
gondoskodni szíveskedjen.

A tanuló adatai:

..... (a tanuló neve)

..... (anyja leánykori neve),

..... (születési hely)

..... (születési dátum)

Kérelmemet és egyben nyilatkozatomat az egészségügyről szóló az 1997. évi CLIV. évi törvény 16. §
(2) bek. alapján gyermekem törvényes képviselőjeként tettem.

Dátum:

.....

aláírás

Ecsedi Báthori István Református Általános Iskola és Gimnázium

4355. Nagyecsed, Rákóczi u. 12.

szülő/a gyermek törvényes képviselője

3. sz. melléklet

NYILATKOZAT

Alulírott, szülő/gyám/törvényes képviselő
nyilatkozom, hogy ismerem az alacsony és a magas vércukorszint tüneteit és kezelési lehetőségeit.

Mint szülő/gyám/törvényes képviselő, elsősorban az én felelősségem a diabéteszes gyermekem
ellátása, megfelelő állapotának fenntartása, illetve az általam megbízott – a diabéteszes gyermek
ellátásáért felelős személy – folyamatos tájékoztatása, az ellátáshoz szükséges jogosultság megadása.

Nagyecsed,

.....

szülő/gyám/törvényes képviselő

NYILATKOZAT

Alulírott, tanuló nyilatkozom, hogy ismerem az alacsony és a magas vércukorszint tüneteit és kezelési lehetőségeit.

Nagyecsed,

.....

tanuló